

Gedragscode OM CARIB 2016

Inleiding

Deze gedragscode is geen juridisch sluitend stelsel van regels, maar bevat algemene principes die leidend zijn voor het gedrag van de medewerkers van het OM (OM'ers). Het dient als leidraad voor het eigen handelen. Uiteraard blijven verantwoordelijkheden die voortvloeien uit regelgeving zoals de Rijkswet OM en de Landsverordening Materieel Ambtenarenrecht onverminderd overeind. De bedoeling van deze gedragscode is namelijk om naast de formele regelgeving de nadruk te leggen op de eigen verantwoordelijkheid van de medewerkers voor het vertonen van correct gedrag. De gedragscode geldt voor alle medewerkers van het OM en dus niet slechts voor de "leden" van het OM (procureur-generaal, advocaat-generaal en officieren van justitie).

De OM'er is integer

Integriteit vereist dat de OM'er zich steeds onpartijdig opstelt. Hij¹ laat zich niet leiden door de belangen en voorkeuren van bekenden, familieleden, zakenrelaties of door druk vanuit de media of de politiek. De OM'er onthoudt zich van bemoeienis met zaken waarin hij direct of indirect enig financieel of ander belang heeft (gehad) of zou kunnen krijgen. Giften, geschenken, uitnodigingen voor reizen, etc. accepteert hij niet en meldt deze bij zijn leidinggevende. Functie gerelateerde uitgaven of declaraties doet de OM'er strikt binnen de daarvoor geldende regels; publieke voorzieningen gebruikt hij slechts voor het doel waarvoor deze zijn bestemd. Ook mogen zijn persoonlijke gedrevenheid of opvattingen er nooit toe leiden dat hij een standpunt vertolkt dat niet strookt met de feiten of het toepasselijke recht. De OM'er is onkreukbaar en laat gedrag na dat twijfels zou kunnen oproepen over de zuiverheid van zijn beweegredenen. De OM'er is alert op mogelijke integriteitsinbreuken en stelt die aan de orde bij een collega, leidinggevende of de vertrouwenspersoon. De OM'er vermijdt contacten en activiteiten die zijn functioneren bij het OM discutabel zouden kunnen maken of het OM als organisatie in diskrediet kan brengen. Ook buiten de uitoefening van zijn werkzaamheden gedraagt de OM'er zich in overeenstemming met het publieke karakter van de normhandhavende taak van het OM, die maakt dat zijn handelen en nalaten

¹ Waar 'hij' staat wordt ook 'zij' bedoeld.

voorwerp kunnen zijn van openbaar debat en daarmee het aanzien van het OM als geheel kunnen raken. Alertheid hierop mag van de OM'er worden verwacht.

De OM'er is professioneel

OM'ers hebben veel ruimte om naar eigen inzicht in concrete zaken te handelen. Met die professionele vrijheid komt ook de plicht om er op verantwoorde wijze gebruik van te maken. De kennis en expertise van de OM'er moeten op orde zijn en hij weet wanneer hij een beroep moet doen op de kennis en ervaring van anderen. Bij zo'n professionele standaard hoort dat de OM'er zich openstelt voor de inbreng en kritiek van collega's. Het doen aan tegenspraak, intervisie en evaluatie, de bereidheid voor anderen in te vallen of gewoon het raadplegen van de kamergenoot: het zijn wezenlijke elementen van het werk van de OM-professional. De OM'er is een teamplayer, geen solist. Hij houdt er rekening mee dat zijn beslissingen en handelingen een brede (maatschappelijke) impact kunnen hebben die de concrete strafzaak of een opdracht overstijgt. Tot slot straalt de OM'er professionaliteit uit door zich representatief te kleden.

De OM'er is omgevingsgericht

De OM'er zoekt verbinding met burgers, met maatschappelijke organisaties en met andere relevante partijen om te weten wat er in de samenleving leeft en wat men van het OM verwacht. De OM'er verwerkt dit in zijn beoordeling en advies. De OM'er heeft een bijzondere zorg ten opzichte van slachtoffers van delicten en hun naasten. Hij spant zich ervoor in hun belangen naar behoren te behartigen. Omgevingsgericht zijn betekent ook samen optrekken met partners om financiën, ICT of personeelszaken zo geregeld te krijgen dat die bijdragen aan een betekenisvolle interventie voor de samenleving.

De OM'er is transparant

Het is essentieel dat burgers weten dat er gehandhaafd wordt, welke strafbare feiten worden aangepakt, welke sancties worden opgelegd en hoe de algemene middelen hiertoe worden ingezet. De (mogelijkheid van) rechterlijke toetsing maakt transparantie een onmisbaar onderdeel van de professionaliteit van de OM'er. Deze transparantie geldt zowel naar de buitenwereld als intern naar collega's.

Door de aard van het werk van het OM zijn er echter grenzen aan de mate van openheid die het OM kan bieden. Het OM heeft immers ook met andere belangen

rekening te houden, zoals het opsporingsbelang, de onschuldpresumptie en de bescherming van de persoonlijke levenssfeer van bij een strafzaak betrokken burgers. Ook in ondersteunende processen dienen OM'ers zich ervan bewust te zijn welke informatie wel en niet gedeeld kan worden, bijvoorbeeld vanwege financiële of rechtspositionele belangen. Dat betekent dat een OM'er voor het dilemma gesteld kan worden welk belang in een concrete situatie het zwaarst moet wegen. Als de uitkomst van die afweging is dat (nog) geen openheid van zaken kan worden gegeven, dan dienen in het kader van de transparantie in elk geval de argumenten voor die afweging inzichtelijk te zijn.

Het OM wil toegankelijk zijn en in nauwe verbinding staan met de samenleving. Daarom moet het OM toegankelijk en benaderbaar zijn voor de media. Voor de OM'er betekent dit dat hij er steeds rekening mee houdt dat een zaak waaraan hij werkt nieuwswaarde kan hebben. Dat betekent vanzelf ook de bereidheid openheid van zaken te geven als de parketleiding of de communicatieafdeling daar om vraagt.

De OM'er is zorgvuldig

Aan elke beslissing hoort een gedegen, brede en uitvoerige afweging ten grondslag te liggen. De OM'er gaat vanuit zijn vakbekwaamheid actief op zoek naar de informatie die nodig is om het beeld compleet te krijgen. Een assertieve houding en zorgvuldigheid wordt van de OM'er verwacht, bij zowel een opsporingsonderzoek, maar ook bij andere fasen in het werk van een OM'er, bijvoorbeeld bij facturering, opmaken van contracten, versturen van brieven, het behandelen van rechtshulpverzoeken of bij de afhandeling van klachten.

De professionals van het OM moeten steeds in staat en bereid zijn zich te verantwoorden over hun handelingen en beslissingen. Extern, tegenover de rechter, de politiek, de partnerdiensten, maar ook intern, tegenover de leiding en de collega's. De OM'er biedt steeds duidelijkheid bij het maken van afspraken met derden. Duidelijkheid over wat men wanneer zal doen en welke instrumenten worden ingezet, maar ook duidelijkheid over wat men niet zal doen, bijvoorbeeld omdat de capaciteit of de juridische mogelijkheden ontbreken of omdat een andere instantie beter is toegerust om het gewenste doel te bereiken.

Voor het overige

Deze gedragscode is geldig vanaf 1 september 2016. Deze gedragscode komt in de plaats van eerder uitgevaardigde gedragscodes van het OM Carib en het OM van de Nederlandse Antillen.

De Procureur-Generaal
mr. A.R.E. Schram

Willemstad, 19 augustus 2016